અમદાવાદના મહે. પ્રિન્સીપલ સીટી સેસન્સ જજ સાહેબની કોર્ટમાં

સે.કે. નં. - ૧૫૨/૦૨ તથા બીજા

અરજદારોઃ

- (૧) ઈમ્તીયાઝખાન સઈદખાન પઠાણઉ.વ. પુષ્ત્ર, ધંધો. વેપાર, ધર્મ. મુસલમાન, રહે.
- અંબર ટાવરની સામે, સરખેજ રોડ, જુહાપુરા, અમદાવાદ.
- (૨) રૂપા ઉર્ફે તનોઝ તે દારા મીનુભાઈ મોદી ઉ.વ. ૪૨, ધંધો. ઘરકામ, ધર્મ.- પારસી, રહે. ૧૧, રાજબીર એપાર્ટમેન્ટ, ભાઈકાકા નગર, થલતેજ, અમદાવાદ.
- (૩) સઈદર્ખાન એહમદખાન પઠાણ, ઉ.વ. ૫૮, ધંધો – વેપાર, ધર્મ.-મુસલમાન, રહે. ફિરોજવીલા સોસાયટી, અકબરી મસ્જીદ પાછળ,

વેજલપુર રોડ, અમદાવાદ

- (૪) મોહંમદ રફીક અબુબકર પઠાણ, ઉ.વ. ૩૦, ધંધો- નોકરી, ધર્મે- મુસલમાન, રહે. ટંકશાળની પોળ, કાલુપુર, અમદાવાદ
- (પ) ફિરોજમહંમદ ગુલઝારમહંમદ પઠાણ, ઉ.વ.૩૫, ધંધો.- વેપાર, ધર્મે.- મુસલમાન, રહે. સીદીકાબાદ કોલોની, સરખેજ રોડ, અમદાવાદ
- (દ) સાયરાબેન સલીમભાઈ સંધી, ઉ.વ.૪૮, ધંધો- ઘરકામ, ધર્મ.- મુસલમાન, રહે. એ કોલોની, દરીયાખાન ધુમ્મટ શાહીબાગ, અમદાવાદ.
- (૭) સલીમભાઈ નુરમહંમદ સંધી,ઉ.વ. પર, ધંધો-નોકરી, ધર્મ મુસલમાન,

રહે. એ, કોલોની, દરીયાખાન ધુમ્મટ, શાહીબાગ, અમદાવાદ.

वि३ध्ध

સામાવાળાઃ ગુજરાત સરકાર (સ્પે. પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર ની મારફતે)

બાબત.- ક્રિ.પો.કો. કલમ ૪૦૮ મુજબ સેસન્સ કેસ ૧૫૨/૦૨ તથા તેમાં સંલગ્ન બીજા સે. કેસ એડી. સેસન્સ કોર્ટ નં.૧૨ ના એડી. સેસન્સ જજ શ્રી બી.યુ. જોશી સાહેબની કોર્ટમાંથી અન્ય કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવા સારૂ અરજીઃ

અમો અરજદારો આ ટ્રાન્સફર અરજી રજુ કરી અરજ કરીએ છીએ કે,

(૧) અમો અરજદારો ૨૦૦૨ માં થયેલ ગુલબર્ગ સોસાયટીમોં થયેલ હત્યાકાંડના નજરે જોનાર ભોગ બનનાર સાહેદો છીએ અને અમો અરજદાર નં. ૧ની આંક પ૪૨ સાહેદ નં. ૧૦૬ થી તથા અરજદાર નં. ૨ની આંક પ૪૮ સાહેદ નં. ૧૦૭ થી તથા અરજદાર નં. ૩ ની આંક પ૮૪ થી સાહેદ નં. ૧૧૬ થી તથા અરજદાર નં. ૪ ની આંક ૬૩૩ સાહેદ નં. ૨૮ થી તથા અરજદાર નં. ૫ ની આંક ૬૩૫ સાહેદ નં. ૧૨૯ થી તથા અરજદાર નં. ૬ ની આંક ૭૧૮ સાહેદ નં. ૧૭૭ થી તથા અરજદાર નં. ૭ ની આંક ૭૨૪ સાહેદ નં. ૧૯૧ થી નામદાર કોર્ટ સમક્ષ જુબાની થયેલ છે. અને તે રીતે સદર કેસમાં નજરે જોનાર ભોગ બનનાર, ઘણા સાહેદોની જુબાની થયેલ છે. અને હાલમાં પણ સદર કેસમાં પુરાવો લેવાનું કામ ચાલુ છે.

(૨) નામદાર જજ શ્રી બી.યુ.જોશી સાહેબનું અમો ભોગબનનાર, નજરે જોનાર સાહેદો તરફનું વર્તન જોતા અમોને સદર કોર્ટમાંથી ન્યાય મળશે નહીં તેવી પુરી ખાતરી થયેલ છે. તથા નિષ્પક્ષ અને ન્યાયી ઈન્સાફી કાર્યવાહી થશે નહીં તેથી સદર કેસ નામદાર જજ શ્રી બી.યુ. જોશી સાહેબની કોર્ટમાંથી બીજી કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવું યોગ્ય હોઈ નીચે જણાવેલ કારણો તથા અન્ય કારણોસર આ ટ્રાન્સફર અરજી રજૂ કરીએ છીએ.

<u>કારણો</u>

- (૧) નામદાર જજ શ્રી બી.યુ. જોશી સાહેબનું વર્તન અમો અરજદારો સાહેદોની જુબાની દરમ્યાન ગુનેગાર તોહમતદારો કરતા પણ વધુ અન્યાયી અને પક્ષપાતી રહેલ છે.
- (૨) અમો અરજદારો સાહેદોની જુબાની દરમ્યાન નામદાર કોર્ટમાં જયારે અમારી જુબાની વખતે પો.કમિશ્નર ને મોકલેલ અરજીઓ તથા એફીડેવીટો જયારે પણ રીફર થાય ત્યારે નામદાર કોર્ટે જાહેરમાં ખોટી એફીડેવીટ કરવી ફોજદારી ગુનો બને છે અને તે કારણે સજા પણ થઈ શકે છે. તેવુ કહી અમો અરજદાર સાક્ષીઓને નામદાર કોર્ટ ધમકાવતી હતી અને તેના કારણે અમો અરજદાર સાક્ષી જુબાની દરમ્યાન ગભરાઈ જતા અને એફીડેવીટો તથા અરજીઓ બાબતે અમો સાહેદોની એફીડેવીટની કોઈ રજુઆત ખુલાસા સાંભળવામાં કે રેકર્ડ ઉપર લેવામાં આવતા ન હતા.
- (૩) અમો અરજદાર સાહેદોની જુબાની વખતે અમો અરજદાર સાક્ષીઓ ઉલટ તપાસમાં પુછપરછ પ્રશ્નો વખતે જે તે વખતે સ્વેચ્છાએ જાહેર કરતા તે બાબત નામદાર કોર્ટ નોંધવા માટે ઈન્કાર કરતી હતી. તે સંજોગોમાં અમો અરજદારના એડવોકેટ શ્રીએ આંક પ૮પ થી લેખિત અરજી આપેલ તે અંગે પેરા-ર માં સ્પષ્ટ જણાવવામાં આવેલ કે સાક્ષી જે ખુલાસા જણાવેલ તે જુબાનીમાં રેકર્ડ ઉપર લેવાવું જોઈએ જે લેવામાં આવતું નથી.

તેવુ કોર્ટને લેખિતમાં જણાવેલ પણ નામદાર કોર્ટ આંક પ૮૫ માં ચાલુ જુબાનીમાં ૧૬ પાનાનો હુકમ કરેલ પેરા (૧૪) માં નામદાર કોર્ટ સાહેદ સ્વેચ્છાએ જે કંઈ કહે તે બાબતે નોંધવાની રહે નહીં અને તેમ કરવામાં આવે તો ઉલટ તપાસની જોગવાઈનો ઉદ્દેશ માર્યો જાય. તદઉપરાંત એવીડન્સ એકટની કલમ ૧૬૫ ની સતાનો ઉપયોગ કરી કોર્ટે સત્ય શોધવું જોઈએ. તે બાબત પણ નામદાર કોર્ટે તોહમતદાર ને જ ફાયદો થાય તેજ રીતે વર્તવાનું ચાલુ રાખેલ છે. તેમ કોર્ટે તોહમતદારોની ફેવરનું પોતાનું વલણ એક પાનાની અરજી સામે ૧૬ પાનાનો હુકમ આપી સ્પષ્ટ રીતે જાહેર કરેલ. જે હુકમ સામે સાહેદોએ નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટને રીવીઝન અરજી કરેલ છે. જે હાલ પેન્ડીંગ છે. તેમજ આડકતરી રીતે પ્રોસીક્યુસનને એવુ જણાવેલ છે કે તેમણે સાક્ષીઓને હોસ્ટાઈલ કરવા અને ઉલટ તપાસ લેવી.

(૪) આ કામે ટ્રાયલ શરૂ થતાં સાહેદોની જુબાની ની નકલો તોહમતદાર તથા પ્રોસીક્યુટરને ફ્રી ઓફ કોસ્ટ આપવામાં આવતી હતી. તેથી અમો અરજદાર સાહેદો તરફે આંક ૩૧૨ થી તા. ૧૪.૯.૨૦૦૯ ના રોજ જુબાનીની નકલ સાહેદોને આપવામાં આવે તેવી અરજી કરેલ. ત્યારે નામદાર કોર્ટે પર પેજ રૂ. ૧ ભરવાની શરતે તથા પ્રથમ તબક્કે રૂ. ૫૦૦ ભરે થી નકલ આપવાનો હુકમ કરી ભોગ બનનાર સાહેદો સાથે ઓરમાયા વર્તન ભર્યો હુકમ કરેલ. જે અન્વયે અમો અરજદાર સાહેદોએ નાણાં ભરી નકલ મેળવવાનું શરૂ કરેલ. ત્યારબાદ સૌ પ્રથમ નજરે જોનાર ભોગ બનનાર સાહેદ નં. ૧ ની જુબાની તા. ૨.૧૧.૦૯ થી ૪.૧૧.૦૯ સુધી ચાલેલી. તે વખતે નામદાર કોર્ટ જાતે જ આંક- ૩૧૨ ઉપર ફરી નવો હુકમ તા. ૪.૧૧.૦૯ ના રોજ કરી અસરગ્રસ્તની તમામ સાક્ષીઓનો પુરાવો પુરો થયા બાદ વકીલશ્રીને નકલો આપવી તેવો પક્ષપાતી અરજદારના ગેરવ્યાજબી અને ગેરકાયદેસર હુકમ કરેલ જે તદ્દન એકતરફી અને અસરગ્રસ્ત સાહેદોને કોઈ ન્યાય ન મળે તેવા પક્ષપાતી હુકમ કરેલ અને ચોખ્ખું પક્ષપાતી વલણ અખત્યાર કરેલ.

(પ) અમો અરજદાર સાહેદ નં. ૧ અમોની જુબાની બાદ જાતે તા.
દ.૧૧.૦૯ ના રોજ નામદાર કોર્ટમાં અમારી જુબીનીની
સર્ટીફાઈડ નકલ મેળવવા માટે અરજી કરેલ તે અરજી ઉપર પણ
ના. કોર્ટે પક્ષપાતી અને સાહેદોને અન્યાય થાય અને
તોહમતદારોને આડકતરી રીતે મદદ થાય તેવો નીચે મુજબનો
હુકમ કરેલ.

"સાહેદનાં કોર્ટ સમક્ષ આપેલા પુરાવા મુજબ તેઓએ અગાઉથી વકીલ રોકેલા છે. તેઓએ ખાસ તપાસદળમાં નિવેદન આપ્યું તે અગાઉથી એન.જી.ઓ મદદ કરે છે. જેનું નામ સીટીજન ફોર જસ્ટીસ એન્ડ પીસ છે તેમજ, ખાસ તપાસ દળ સમક્ષ લેખિત નિવેદન યાદદાસ્ત માટે તૈયાર રાખેલા તેવો પુરાવો આપેલ છે. વધુમાં, તેઓની પાસે ગુનાની તપાસ દરમિયાન આપેલા નિવેદનો તથા ચાર્જશીટનાં કાગળો ઉપલબ્ધ છે તે હકીકત પણ આ સાહેદનાં પુરાવામાં રેકર્ડ ઉપર આવેલી છે. કોર્ટમાં આપેલ પુરાવામાં ઉલટતપાસમાં આવેલી હકીકત સંબંધેનાં પુરાવાની નકલ સાક્ષીઓને જો પુરી પાડવામાં આવે અને તેનો ઉપયોગ જો બીજા સાહેદોને તૈયાર કરવા માટે કરવામાં આવે તો, કોર્ટ સમક્ષ ચાલતો ટ્રાયલ ફેર રહે નહીં. આ કામે નિયમ મુજબ સ્પે. પી.પી. તથા આરોપીઓનાં વકીલશ્રીને મૌખિક પુરાવાની નકલો તુરત જ પુરી પાડવામાં આવે છે. પ્રોસીક્યુશન તરફે પુરાવો લેવાના સમયે સાક્ષીઓએ રોકેલા ખાનગી વકીલ તેમજ, તેઓને મદદ કરતા એન.જી.ઓ શ્રીમતી તિસ્તા સેતલવાડ પણ તેઓના સમગ્ર પુરાવા દરમિયાન કોર્ટમાં હાજર રહે છે જે સમગ્ર હકીકત લક્ષમાં લેતાં. તમામ મહત્વનાં સાક્ષીઓનો પુરાવો પુર્ણન થાય ત્યાં સુધી સાક્ષીઓ કે, તેઓના વકીલશ્રીઓને અંગત રીતે સર્ટીફાઈડ નકલો આપવી ન્યાયોચિત જણાતું નથી. જેથી, અરજી નામંજુર કરવામાં આવે છે."

નામદાર કોર્ટને સદર વલણ શરૂઆતથી એટલે કે જયારથી અમો અરજદાર ભોગબનનાર નજરે જોનાર સાહેદોની જુબાની શરૂ થઈ ત્યારથી જ પક્ષપાતી અને તોહમતદારોને મદદ થાય તેવું એકતરફી વલણ ચાલુ કરેલ છે.

- (ह) અમો અરજદાર સાહેદ નં. ૧ ઈમ્તીયાઝખાન સઈદખાન પઠાણની નામદાર કોર્ટ રૂબરૂની ઉલટ તપાસ વખતે તા. ૪.૧૧.૦૯ નાં રોજ સાંજના સમયે એક સવાલના જવાબમાં "મને યાદ નથી " તેવું જણાવતા નામદાર કોર્ટે અમો સાહેદ ઈમ્તીયાઝને ચાલુ જુબાની બોક્ષમાં હતા ત્યારે જ ધમકાવીને કહેલ કે " તને તો ધણું બધુ યાદ છે. આ યાદ નથી." તે રીતે નામદાર કોર્ટે અમો સાહેદ કે જેના ઘરના કુલ ૭ સ્વજનો આ હત્યાકાંડમાં મારી નાંખવામાં આવેલ છે. તેવા અમો સાહેદની જુબાની દરમ્યાન તોહમતદાર કરતા પણ ખરાબ તેવું ગંભીર પ્રકારે પક્ષપાતી વર્તન કરેલ.
- (૭) અમો અરજદાર સાહેદ નં.ર રૂપા મોદી ની તા. ૯.૧૧.૦૯ ના રોજ ઉલટતપાસ દરમ્યાન મારા પુત્ર અઝરને મારી નાંખવાની વાત આવતા અમો અરજદાર ભાંગી પડેલા, રડી પડેલા, બોક્ષમાંથી ઉતારી પાણી પીવડાવવુ પડેલું. સદર બનાવ બાબતે વિનંતી છતાં નામદાર કોર્ટે નોંધ કરી રેકર્ડ ઉપર લેવાનું ઈન્કાર કરેલો અને તે રીતે એક પુત્ર ગુમાવનાર માં સાથે પણ નામદાર કોર્ટ પક્ષપાતી વલણ કરેલું.
- (૮) આ કામે અમો અરજદાર નં. ૧,૨ ને નામદાર કોર્ટ સાક્ષીના પાંજરામાંથી આરોપીઓ જયાં બેસેલા ત્યાં સુધી આરોપી જયાં બેઠેલા તે ૬૪ તો.દારો વચ્ચે ફરી આળખવાની પરવાનગી આપેલી અને અમો અરજદાર નં.૧ નાએ જુબાનીમાં નામ આપેલા તમામ ૨૨ આરોપીઓને નામદાર કોર્ટ રૂબરૂ તેમની પાસે જઈ ઓળખી બતાવેલ. અને તે રીતે તોહમતદારોની ઓળખ રેકર્ડ ઉપર આવતા નામદાર કોર્ટે અરજદાર સાહેદ નં.૩ ની જુબાની વખતે આરોપીઓને ઓળખવાની પધ્ધતિ બદલેલી

અને સાહેદ નં. 3 ને સાક્ષીના પાંજરામાંથી આરોપી પાસે જવા દેવાનો ઈન્કાર કરેલું અને સાક્ષીના પીંજરામાંથી જ આરોપીઓને ઓળખવાની ફરજ પાડેલ અને અમો સાહેદ નં. 3 ની જુબાનીમાં નામદાર કોર્ટે નીચે મુજબની નોંધ મુકેલી.

"સાહેદ આરોપી તરફના ભાગે જઈને ઓળખી શકે તેમ જણાવે છે. સાક્ષીના પીંજરાથી આરોપીનું અંતર ૨૦ થી ૨૫ ફુટ છે. સાહેદને પરવાનગી આપવામાં આવે છે."

તેમજ પા.નં. ૧૩ ઉપર ના.કોર્ટે નોંધ મૂકેલ કે "સાહેદને આરોપીની નજીક જઈ ઓળખવાની માંગણી કરતા હોઈ પરવાનગી આપવામાં આવે છે."

નામદાર કોર્ટનું સદર વલણ તેમજ સાક્ષીઓ નુકશાન થાય અને તોહમતદારોને મદદ થાય તે પ્રકારનું સ્પષ્ટ પક્ષપાતી વલણ છે..

(૯) અમો અરજદાર સાહેદો પૈકી નજરે જોનાર ત્રણ સાહેદો પછી ત્રણ સાહેદો કે જેમણે સાક્ષીના પિંજરામાંથી આરોપીઓ જ્યાં બેઠા હતા ત્યાં જઈ આરોપીઓની વચ્ચે જઈને ઓળખવાની પરવાનગી આપેલી અને જે અંગે નોંધ મુકવાનું પણ નામદાર કોર્ટ ચુકેલ નહીં. (જયારે અગાઉ સાક્ષીના પિંજરામાં સાક્ષીઓ રડી પડતા કે અન્ય કોઈ ખુલાસા કરતા તે નોંધવાની વિનંતી કરવા છતાં નામદાર કોર્ટે નોંધ કરેલ નહીં) . અને આરોપીઓને ઓળખેલા. ત્યારબાદ તમામ સાક્ષીઓ માટે ના. કોર્ટે આરોપીઓની ઓળખવા માટેની પધ્ધતિ સદંતર બદલી નાખેલ અને તેમ કરીને નજરે જોનાર સાહેદો ઓછા આરોપીઓને ઓળખી શકે અગર તો આરોપીઓને ઓળખવામાં સાહેદને મુશ્કેલી થાય તેવું વલણ અખત્યાર કરેલ અને સાક્ષીઓને પિંજરામાં જ ઉભા રહી આરોપીઓને ઓળખવાનો આગ્રહ રાખેલ અને ફરજ પાડેલ. આશરે ૭ વર્ષ પછી સાહેદો કે જેમણે તે વિસ્તાર છોડી દીધેલ છે તેવા સાહેદોને દુર બેઠેલા ૬૪ આરોપીઓને દૂર દૂરથી ઓળખવાની નીતિ અપનાવેલ. સાત વર્ષમાં જાડો આરોપી

પાતળો થઈ શકે છે અને પાતળો આરોપી જોડો થઈ શકે છે અને આરોપીઓના દેખાવમાં પણ શારીરિક ફેરફાર થઈ શકે છે. અને નજીકમાં જઈને આરોપીને ઓળખે તો કોઈ ન્યાય પ્રક્રિયામાં બાધ આવતો નથી. તેવી મહત્વની બાબતે ના.કોર્ટ માત્ર આરોપીઓને જ ફાયદો થાય તેવું સ્પષ્ટ વલણ અભ્રયાર કરેલ છે. અને ના.કોર્ટનું વલણ સ્પષ્ટ રીતે પક્ષપાતી ફલીત થાય છે. તે સંજોગોમાં અમો અરજદાર સાહેદોને ન્યાય મળે તેવી કોઈ ઉમ્મીદ દેખાતી નથી.

- (૧૦) આરોપીઓને ના.કોર્ટમાં નંબર પ્રમાણે બેસાડવા જોઈએ પરંતુ કયારેય પણ આરોપીઓને નંબર પ્રમાણે બેસાડવામાં આવતા નથી. અમો અરજદાર સાહેદો ૨૦ થી ૨૫ ફ્ર્ટ દૂરથી જ સાક્ષીના પીંજરામાંથી જ આરોપીઓને ઓળખીએ તે માટે ક્યું એવું ન્યાયીક વ્યાજબી કારણ છે કે જે આરોપીઓને નજીક જઈ ઓળખવાનો ઈન્કાર કરે છે. આ માટે આરોપીઓની તરફેણ સિવાય કોઈ જ કારણ નથી તે સંજોગોમાં ના.કોર્ટનો આગ્રહ તે ના.કોર્ટના પક્ષપાતી માનસનું પ્રતિબિંબ માત્ર છે.
- (૧૧) અમો અરજદાર નં.૪ની ના.કોર્ટ સમક્ષ જુબાની ચાલતી હતી તે વખતે અમો અરજદાર સાહેદના વકીલશ્રીએ ના.કોર્ટ સમક્ષ રજુઆત કરેલ કે ૭ વર્ષનો સમય થયો હોવાથી આરોપીઓની નજીક જઈ સાહેદોને ઓળખવાની પરવાનગી આપવી જોઈએ. તે વખતે ના.કોર્ટે જુબાનીમાં પેરા ૧૦માં નોંધ મૂકેલ કે " કોર્ટ હાઉસમાં સાક્ષીના પિંજરાથી આરોપીના પિંજરાનં અંતર માત્ર ૨૦ ફૂટ છે અને બધા આરોપીઓ છાતીના ભાગ સુધી ઓળખાઈ શકે તે પ્રમાણે આરોપીઓને બેઠક વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલ છે. દરેક આરોપીને સાક્ષીના પિંજરામાંથી સ્પષ્ટ રીતે જોઈ શકાય તેવી પરિસ્થિતિ છે. અંતર અને આરોપીઓને ઓળખી શકાય તેવી સ્થિતિ છે. અને જયારે સાહેદે પણ એમ કહેલ નથી કે પોતે સાક્ષીના પિંજરામાંથી આરોપીને જોઈ શકતા નથી ત્યારે તેવો તરફે વકીલે કરેલી રજુઆત માન્ય રાખી શકાય તેમ નથી. " ના.

કોર્ટનું સ્પષ્ટ વલણ સાહેદો કેમ કરીને ઓછામાં ઓછા આરોપી ઓળખે તેવી નીતિ ના.કોર્ટની રહેલ છે અને સાક્ષી આરોપી નજીક જઈ ઓળખે તેમાં ના.કોર્ટને કયા પ્રકારે ગેરકાનૂની બાબત લાગે છે તે સમજી શકાતું નથી. તે સંજોગોમાં ના.કોર્ટ સર્વાંશે પક્ષપાતી વલણ ધરાવે છે તેવું રેકર્ડ ઉપરથી ફલીત થાય છે.

(૧૨) અમો અરજદાર સાહેદોની જુબાની વખતે ઘણી વખત સાત વર્ષ અગાઉ બનેલ બનાવ અંગે આરોપીઓને ઓળખવાના પ્રસંગે તહોમતદાર પૈકી અમોએ જોયેલ તો.દારોને ઓળખવામાં થોડો સમય વધારે થાય તો પણ ના.કોર્ટ તેમના માનસ મુજબની જુબાનીમાં નોંધો મુકતા જેમ કે,...

જેમ કે,

સાહેદ નં.૧૪૨ અશરફ સન્ધીના જુબાનીના પેરા ૧૨ માં "આરોપીઓની ઓળખ માટે ૧૦ મીનીટનો સમય પૂરો થયેલ છે બાકીના આરોપીઓને સાહેદ ઓળખી શકેલ નથી.

સાહેદ નં.૧૭૯ એજાઝઅલીના જુબાનીના પેરા ૧૫માં ના.કોર્ટે નોંધ મૂકેલ છે કે

" તમામ આરોપીઓ બેઠેલ હાલતમાં છાતી સુધીના ભાગ સુધી સંપૂર્ણ જોઈ શકાય તેમ છે વધુમાં દ લાઈનમાં બેઠેલા છે તે દરેક લાઈન વારાફરતી ઉભા કરી સાહેદને બતાવવામાં આવેલ છે. સાહેદે ઉપર ઓળખી બતાવેલ તે સિવાય બીજા કોઈ આરોપીને ઓળખી બતાવેલ નથી."

સાહેદ નં.૧૯૨ મોહંમદઅલી શહેજાદઅલીની જુબાનીના પેરા ૪માં ના.કોર્ટે નોંધ મૂકેલ છે કે

"સાહેદ આરોપીને લાઈનબંધ ઉભા કરતા વિનંતી કરતો હોય તે મુજબ ઉભા કરવામાં આવેલ છે."

"ક્રમવાર લાઈનમાં આરોપીઓને ઉભા કરી કરી સાહેદોને બતાવવામાં આવેલ છે. ૧૦ મીનીટ ઉપરાંતનો સમય પણ આપવામાં આવેલ છે. છતાં સાહેદ આરોપીઓને ઓળખી શકેલ નથી" <u>સાહેદે આરોપીની નજીક જઈ</u> ઓળખવા પરવાનગી આપવા વિનંતી કરેલ.

છતાં ના.કોર્ટની નોંધ છે કે,..

"હાલનો કેસ ચલાવવા માટે આ કોર્ટ ખાસ સ્થાપવામાં આવેલ છે અને આરોપીની બેઠક વ્યવસ્થા કોર્ટ તેમજ સાક્ષી તેમજ કોર્ટમાં હાજર વ્યક્તિ દરેક આરોપી ઓળખી શકે તે મુજબ થીયેટર ટાઈપ કરવામાં આવેલ છે. સાક્ષીના પિંજરાથી આરોપીઓને બેસવાનું સ્થળ માત્ર ૧૫ થી ૨૦ ફૂટ દૂર છે. લાઈટ પ્રકાશની પણ વ્યવસ્થા પણ પૂરતી કરવામાં આવેલ છે. સાહેદે પોતાના પુરાવામાં જે આરોપીના નામ જણાવેલ છે તેઓને તે સાક્ષી ઓળખે છે તે અંગે જે જણાવેલ છે તે લક્ષમાં લેતા સમય થયો હોવા છતાં પણ આરોપી ઓળખી ન શકાય તેવી પરિસ્થિતિ નથી. સાહેદ રહે છે તે જ વિસ્તારમાં તેમનાથી નજીક જ આરોપી રહેતા હોવાનું અને રોજ સવાર સાંજ તેમની સોસાયટીમાં આવતો હોવાનું પુરાવે આપે છે. આ સમગ્ર હકીકત લક્ષમાં લેતા અને તમામ આરોપીને જોઈ ઓળખી શકાય તેવી પુરતી વ્યવસ્થા હોવાથી સાક્ષીને આરોપીની નજીક જઈ ઓળખવાની પરવાનગી આપી શકાય નહીં તેથી વિનંતી નામંજૂર કરવામાં આવે છે." અમો સાહેદોને એવુ સ્પષ્ટ કહેવું છે કે સાહેદોને આરોપીઓની નજીક જઈ ઓળખવાની પરવાનગી આપવાથી ના.કોર્ટને કાયદાને કે ન્યાયને શું નુકશાન થવાનું છે તે અમો સાહેદો સમજી શકતા નથી સદર હકીકત ના.કોર્ટનું માનસ માત્ર આરોપીઓ તરફી જ છે અને ના.કોર્ટને અમો સાહેદો પ્રત્યે પુર્વગ્રહ બંધાઈ ચુકેલ છે તેવું સ્પષ્ટ ફલીત થાય છે.

ઉપર મુજબના ના.કોર્ટના સાક્ષીઓની ઓળખ પધ્ધતિ વખતે ના.કોર્ટે અપનાવેલ રીતભાત પધ્ધતિથી ના.કોર્ટનું માનસ સ્પષ્ટ થાય છે કે ના.કોર્ટનું વલણ તદ્દન આરોપી તરફે છે અને આજ કોર્ટમાં અમારો કેસ ચાલુ રહે કે ચલાવવામાં આવે તો અમો સાહેદોને કે જેમણે કોઈએ પોતાનો વહાલસોયો દીકરો —દીકરી, માબાપ, ભાઈબહેન, કે ભાભી ગુમાવેલ છે. તેમને કયારેય સાચો ન્યાય મળશે નહીં તેવી સ્થિતિ છે અને ના.કોર્ટના રેકર્ડ ઉપરથી જ ના.કોર્ટ માત્ર તહોમતદારોને જ ન્યાય આપવા બેઠી હોય તેવું સ્પષ્ટ પક્ષપાતી વલણ પ્રતિબિંબિત થાય છે તે સંજોગોમાં સદરહુ કેસ ન્યાયના વિશાળ હિતમાં ટ્રાન્સફર કરવો અત્યંત જરૂરી છે.

અમો અરજદાર સાહેદોએ ના.કોર્ટ સમક્ષ ક્રી.પ્રો. કો.ની (e p) કલમ ૩૧૯ની અરજી આંક ૭૩૮થી સાત વ્યક્તિઓને તહોમતદાર તરીકે જોડવા માટે રજૂ કરેલ અને તે અરજીની સુનાવણી ના.કોર્ટે તા. ૬/૦૧/૨૦૧૦ના રોજ રાખેલી અને તેની સુનાવણી વખતે અમો સાહેદો તરફે બોમ્બે હાઈકોર્ટથી એડવોકેટ શ્રી મિહિર દેસાઈ સુનાવણી માટે આવેલ અને તે વખતે અમો અરજદાર સાહેદો ના.કોર્ટ સમક્ષ હાજર રહેલ અને તે વખતનું ના.કોર્ટનું વલણ અને વર્તન તદ્દન પક્ષપાતભર્યું અને ચાલુ સુનાવણી દરમ્યાન ના.કોર્ટે તા.૭/૦૧/૧૦ના રોજ તદ્દન અન્યાયી વચગાળાનો હુકમ કરેલ જેમાં ના.કોર્ટે તેમના અધિકાર ક્ષેત્રની બહાર જઈ સમાચારોના માધ્યમથી આ કોર્ટના ધ્યાન પર આવેલ છે કે સુપ્રિમ કોર્ટમાં કોઈ રીટ પેટીશન દાખલ કરેલ છે તે અનુસંધાને સાહેદો અગર તેમના વકીલશ્રીએ એફીડેવીટ <u>ફાઈલ કરવા વચગાળાનો હુકમ કરેલ.</u> જે ના.કોર્ટને સત્તા ના હોવા છતાં તેવો અન્યાયી હુકમ કરેલ. આમ અમો અરજદાર સાહેદોને કોઈપણ રીતે ન્યાય ના મળે અથવા ન્યાય મેળવવાથી અમો ડગી જઈએ હતાસ થઈ જઈએ તેવું વલણ ના.કોર્ટે અખત્યાર કરેલ છે. તે સંજોગોમાં પણ સદર કેસ ટ્રાન્સફર કરવો જોઈએ.

- (૧૪) અમો અરજદાર સાહેદોએ ના.કોર્ટના વચગાળાના હુકમના આધારે ના.કોર્ટ સમક્ષ અમારૂં સોગંદનામું આંક ૭૯૯થી રજુ કરેલ તે સોગંદનામામાં પેરા નં. ૪માં ના.કોર્ટમાં આંક ૭૩૮ની સુનાવણી દરમ્યાન ના.કોર્ટે ભરી અદાલતમાં ડાયસ ઉપરથી તા. \(\text{601/10} \) તથા ૭/૦૧/૧૦ ના રોજ જાહેરમાં અમો સાહેદની હાજરીમાં કરેલ અવલોકનો, ટીપ્પણીઓ કરેલ જે અમો સાહેદોએ સોગંદ ઉપર જાહેર કરેલ જે અવલોકન નીચે મુજબ છે.
  - (એ) "અહીંયાતો સાહેદોએ મરી ગયેલા વકીલ ઉપર બઘુ ઢોળી દીધું છે."
  - (બી) "સાહેદોએ સીટના નિવેદનોનો આખોને આખો ભાગ ઉડાડી દીધેલ છે. અને જુબાની આપેલ છે."
  - (સી) "અહીંયા તો સાહેદે રજુ કરેલ એફીડેવીટમાં સાહેદની સહી નથી. વકીલની સહી છે. અને નોટરીની સહી છે." (પરંતુ નોંટરીના ચોપડામાં આ સાહેદની સહી છે જે અંગે કોઈ કોઈ તપાસ કરેલ નહીં)
  - (ડી) "પોલીસ કમિશ્નરની અરજી અને એફિડેવીટ બધા સાહેદોએ સ્ટીરીયો ટાઈપ કરેલ છે અને તેવીજ સુપ્રીમ કોર્ટમાં મોકલેલ છે. (૭ મી જાન્યુઆરી ૨૦૧૦ લંચ પછીના સેસન્સમાં એડવોકેટ મીહીર દેસાઈની ચાલુ દલીલે નામદાર કોર્ટની "રિમાર્ક")" (પરંતુ બધા સાહેદોએ જે તે સમયે જેતે જોયું હોય જે કંઈ અનુભવ્યુ હોય તો સરખી વિગતો આવી શકે છે.)
  - (ઇ) "અહીંયા તો સાક્ષીઓ તેમને મદદ કરનાર એડવોકેટ કે જેમને સેન્ટ્રલ ગવર્મેન્ટે એવાર્ડ આપેલ છે તેવા તેમના વકીલને ઓળખવાનો ઈનકાર કરે છે. "
  - (એફ) "અરજીમાં સાહેદોની સહી નથી અને વકીલની સહી છે. અને સાક્ષીઓ કાલે ફરી જાય તો શું થાય ?"

ઉપરોક્ત ના.કોર્ટના અવલોકનોથી પણ ના.કોર્ટનું માનસ છતું થાય છે. અમોએ સોગંદ ઉપર તેવી તમામ હકીકતો જાહેર કરી ના.કોર્ટના રેકર્ડ ઉપર રજુ કરેલ છે. અને તેવી એફિડેવીટમાં ના.કોર્ટે જે અવલોકન કરેલ છે તે જાહેર કરી અમોને ન્યાય મળશે તેવી કોઈ ઉમ્મીદ દેખાતી નથી તેવું સોગંદનામું ના.કોર્ટના રેકર્ડ ઉપર રજુ કરેલ છે.

(૧૫) અમો અરજદાર સાહેદે ના.કોર્ટમાં રજુ કરેલ આંક ૭૯૯ વાળા સોગંદનામામાં અમો સાહેદોની જુબાની વખતે ના.કોર્ટે સાહેદોની વિશ્વનીયતા ઉપર ઘા કરતી ટીકા ટીપ્પણીઓ અવલોકનો કરેલ તે અમોએ ઉપર જણાવેલ છે તેવી તમામ હકીકતો ના.કોર્ટમાં સોગંદ ઉપર રજુ કરેલ છે અને તે સોગોંદનામામાં પણ અમોએ સ્પષ્ટ જાહેર કરેલ છે કે "આ સંજોગોમાં ભવિષ્યમાં આપ ના.કોર્ટમાંથી શું ન્યાય મળશે તે એક દુ:ખદાયક ચિંતાજનક વિષય છે."

"ના.કોર્ટમાં ડાયસ પરથી અમારી હાજરીમાં કરવામાં આવેલા ઉચ્ચારણો પરથી ના.કોર્ટ પૂર્વગ્રહ ધરાવે છે અને ના.કોર્ટની અમો સાહેદોની જુબાનીઓની વિશ્વનીયતા અંગે પૂર્વ નિર્ણય કરી નાખેલ છે તેવું સ્પષ્ટ જણાઈ આવે છે."

સદર હકીકતો અમો અસરગ્રસ્ત સાહેદોએ આંક ૭૯૯ના સોગંદનામાથી ના.કોર્ટ સમક્ષ રજુ કરેલ છે.

સદર તમામ હકીકતો જોતાં સદર કેસ ટ્રાન્સફર કરવો તે ન્યાયના હિતમાં અત્યંત જરૂરી છે.

(૧૬) ના.કોર્ટે આંક ૭૩૮વાળી ક્રી.પ્રો.કો.ક. ૩૧૯ની અરજીનું જજમેન્ટ આપી આઠ વ્યક્તિઓ પૈકી એક વ્યક્તિને તહોમતદાર તરીકે જોડવાનો હુકમ કરેલ છે પરંતુ સાથે સાથે તે જજમેન્ટમાં ના.કોર્ટે પા.નં. ૪૯ના પેરા નં. ૧૫માં એ થી એફમાં ના.કોર્ટે અમો સાહેદોએ ના.કોર્ટમાં રજુ કરેલ સોગંદનામામાં કરેલ વિધાનો બાબતે ખુલાસા કર્યા છે. સદર ખુલાસામાં અમો સાહેદોએ કરેલા વિધાનો ખોટા છે તેવું જણાવેલ નથી પરંતે તે

અંગે ના.કોર્ટે તેમનો મત અત્યારથી જ પ્રદર્શિત કરેલ છે અને અમારા વિધાનો બાબતે તેમણે કરેલા અવલોકનોને રીમાર્ક ન કહેવાય તેવો ખુલાસો કરેલ છે. આમ સોગંદનામામાં અમો સાહેદોએ જે જે વિધાનો ના.કોર્ટનું પક્ષપાતી વલણ છે તે ખોટી રીતે જાહેર કરેલ છે તેવું કહેવું થતું નથી.

આમ ના.કોર્ટ પક્ષપાતી વલણ ધરાવે છે તહોમતદાર તરફી કાર્યવાહી કરે છે તે તમામ બાબતો વિષે ના.કોર્ટે તેમના જજમેન્ટમાં અમોએ કરેલા વિધાનો ખોટા છે કે તેવા અવલોકનો નથી કર્યા કે કોર્ટે આવુ કાંઈ કર્યુ જ નથી તેવું પણ ના.કોર્ટનું કહેવુ થતુ નથી. તે સંજોગોમાં ના.કોર્ટ એક તરફી વલણ ધરાવતી હોઈ અમો અરજદાર સાહેદોને કયારેય ન્યાય મળી શકે તેવી સ્થિતિ નથી તે સંજોગોમાં પણ સદરહુ કેસ ટ્રાન્સફર કરવો જોઈએ.

(૧૭) ના.કોર્ટે ક્રી.પ્રો.કો.કલમ ૩૧૯ની અરજી ઉપર કરેલ હુકમ મુજબ તહોમતદાર રાજેશ દયારામ જંજર તા.રર/૦૧/૧૦ના રોજ ના.કોર્ટમાં હાજર રહેલ અને સદર કામમાં તેમને જવાબ આપવો છે તે માટે મુદ્દત આપવાની માંગણી કરતી અરજી આંક ૮૫૯થી કરેલ જે અરજી ના.કોર્ટે નામંજૂર કરેલ હતી પરંતુ વધુમાં ના.કોર્ટે સદર મુદ્દતની અરજી પર નીચે મુજબનો હુકમ કરેલ હતો.

હુકમ

ઉપરોક્ત હુકમ બાદ પ્રોસીક્યુસન તરફે ફોજદારી કાર્યરીતી સંહીતા ૧૯૭૩ ની કલમ ૮૮ મુજબ આરોપી હાજર થતા હોઈ તેની કોર્ટ સમક્ષ હાજરી માટે તેનું બોન્ડ લેવું જોઈએ તેમ રજુઆત કરેલ છે. આ કામે ૭.૯.૦૯ થી દ્રાયલ શરૂ થયેલ છે. અને આજદિન સુધી કોઈ આરોપી અકારણ ગેરહાજર રહ્યા હોય તેમ બનેલ નથી. તથા બંજો પક્ષકારના સહકારથી આ કેસના દ્રાયલ ખુબ સરળતાથી ચાલી રહેલ છે. સમગ્ર બાબત લક્ષમાં લેતા આ કામમાં સામેલ કરાયેલ આરોપીએ આ કોર્ટ સમક્ષ દરેક મુદ્દતે

હાજર રહેશે તેવુ રૂપિયા ૫૦૦૦/- ની રકમનું બોન્ડ આપવું તેવો હુકમ કરવામાં આવેલ છે.

આમ ના.કોર્ટે આરોપી પોતાની મુકત કરવા માટે કોઈ અરજી કે જામીન અરજી ન કરેલ હોવા છતાં મુદ્દતની અરજી પર તહોમતદાર રાજેશ દયારામ જીંજરને રૂપિયા પાંચ હજારના બોન્ડ પર મુકત કરવાના હુકમ કરેલ હતો.

આમ આવા ગંભીર પ્રકારના કેસમાં ના.કોર્ટની સહાનુભૂતિ માત્ર આરોપીઓ તરફે છે તેવું ફલિત થાય છે.

ઉપરોક્ત જણાવેલ કારણો લઈને અમો અરજદાર સાહેદોને એ બાબતની ખાત્રી થઈ ગઈ છે કે સદર કેસ ના. સેશન્સ જજશ્રી બી.યુ. જોષી સાહેબ પાસે ચલાવવામાં આવે તો અમો અરજદાર સાહેદોને ન્યાય મળી શકશે નહીં અને ના. જજ અમો અરજદાર પ્રત્યે પક્ષપાતી બની ગયેલ છે અને જેથી કરીને અમો અરજદારોને તટસ્થ અને યોગ્ય તેમજ સાચો ન્યાય મળી શકે તેમ નથી તે સંજોગોમાં સદરહુ કેસ તાત્કાલીક ટ્રાન્સફર કરવો જોઈએ.

આવા ગંભીર પ્રકારના કેસોમાં એટલે કે ગુલબર્ગ સોસાયટીના નરસંહાર હત્યાકાંડ જેવા ગંભીર કેસમાં માસ્ટર માઈન્ડ લોકોએ ઘૃણાજનક રીતે હલ્ નિર્દોષ લોકોને મોતને ઘાટ ઉતારી દીધેલ અને જેમાં માજી સંસદ સભ્યશ્રી એહસાન જાફરીને નિર્દોષ રીતે રહેંસી નાખવામાં આવેલ જે હત્યાકાંડમાં માત્ર લોકોને મારી નાખવાનું નહીં પણ મારી નાંખીને મૃતદેહોને બાળી નાખવાનું ઘૃણાજનક કૃત્ય આચરવામાં આવેલું જેમાં સીનીયર પોલીસ ઓફીસરોની સંડોવણી પણ જણાઈ આવેલ છે. આવા ગંભીર પ્રકારના જવલ્લેજ બનતા ઐતિહાસિક હત્યાકાંડના કેસને હાલની કોર્ટ હળવાશથી લઈ તોહમતદારોને કેમ લાભ થાય અને છૂટી જાય તેવી રીતભાતો અને તેવા માપદંડો રાખી પક્ષપાત ભર્યું વલણ અખત્યાર કરેલ છે.

(૧૮) નામદાર કોર્ટનું વલણ તમામ સાહેદોની જુબાનીઓ દરમ્યાન એકધારી રીતે માત્ર આરોપીઓને મદદ થાય તેવું રહેલ છે અને જયારે કોઈ પણ સાહેદ આરોપીઓની તરફેણનું કથન જુબાની દરમ્યાન કરે તેની નોંધ તુરત જ લેવામાં આવતી અને જો આરોપીઓની વિરૂધ્ધનું કથન કરે તો નામદાર કોર્ટ દરમ્યાન ગીરી કરી સાહેદને સવાલો પુછતાં. નામદાર કોર્ટનું આ રીતે પણ માનસ સર્વાંશે આરોપીઓ તરફી રહેલ છે.

- (૧૯) નામદાર કોર્ટ જાહેરમાં ડાયસ પરથી અવાર નવાર સીટે જે કંઈ ઈન્વેસ્ટીગેસન કર્યું છે તે સાહેદોએ ચેલેન્જ કરેલ નથી એટલે કે સીટના ઈન્વેસ્ટીંગેસનને સંપુર્ણપણે સાચુ માનીને નામદાર કોર્ટ વર્તે તો અમો સાહેદો અને સાથે સાથે તોહમતદારોને પણ અન્યાય થવાની શક્યતાઓ છે. જયારે ખરી હકીકતે કોઈનું પણ ઈન્વેસ્ટીગેસન હોય નામદાર કોર્ટે સત્ય શોધી ન્યાય કરવાનો છે.
- (૨૦) નામદાર કોર્ટ ડાયસ પરથી અવાર નવાર એવી ટીપ્પણી કરે છે કે તમામ તોહમતદારો માટે એક જ વકીલ રાખવામાં આવેલ છે. અને તે સંજોગોમાં નામદાર કોર્ટ આડકતરી રીતે ડીફેન્સને ડાયસ ઉપરથી સલાહ આપવાનું કામ કરે છે.
- (૨૧) ના.સુપ્રિમ કોર્ટે બેસ્ટ બેકરી કેસના જજમેન્ટમાં પા.નં ૧૮ પર એવું ઓબઝર્વ કરેલ છે કે

"Witnesses" as Benthem said: are the eyes and ears of justice. Hence, the importance and primacy of the quality of trial process. If the witness himself is incap- acitated from acting as eyes and ears of justice, the trial gets putrefied and paralysed, and it no longer can constitute a fair trial. The incapacitation may be due to

several factors like the witness being nor a position for reasons beyond control to speak the truth in the Court or due to negligence or ignorance or some corrupt collusion. Time has

become ripe to act on account of numerous experience faced by Courts on account of frequent turning of witnesses as hostile, either due to coercion, threats lures and monetary considerations at the instance of those in power, their henchmen and hirelings, political clouts and patronage and innumerable other corrupt practices ingenuously adopted to smoother and stifle truth and realities coming out to surface rendering truth and justice, to become ultimate casualties. Broader public and societal interests require that the victims of the crime who are not ordinarily parties to prosecution and State represented interests of by prosecuting agencies do not suffer even in slow process but irreversibly and irretrievably, which if allowed would undermine and destroy public confidence in the administration of justice, which may ultimately pave way for anarchy, oppression and injustice resulting in complete breakdown and collapse of the edifice of rule of law, enshrined and jealously guarded and protected by the Constitution. There comes the need for protecting the witness. Time come when serious and undiluted thoughts are to be bestowed for protecting witnesses so that ultimate truth is presented before the Court and justice triumphs and that the trial is not reduced to mockery. તદ્દઉપરાંત સદર ચુકાદાના પા.નં.૧૯માં ના.સુપ્રિમ

કોર્ટે ઓબઝર્વ કરેલ છે કે Legislative measures to emphasise prohibition against tampering with witness, victim or informant have become

the imminent and inevitable need of the day. illegitimately Conducts which affect presentation of evidence in proceedings before the Courts have to be seriously and sternly dealt with. There should not be any undue anxiety to only protect the interest of the accused. That would be unfair as noted above to the needs of the society. On the contrary, the efforts should be ensure fair trial where the accused and the prosecution both get a fair deal. Public interest in the proper administration of justice must be given as much importance if not more, as the interests of the individual accused. In this courts have a vital role to play અને પા.નં. ૪૦માં ઓબઝર્વ કરેલ છે કે

The court has to see whether the apprehension is reasonable or not. The state of mind of the person who entertains apprehension, no doubt is a relevant factor but not the only determinative or concluding factor. But the Court must be fully satisfied about the existence of such conditions which would render inevitably impossible the holding of a fair and impartial trial, uninfluenced by extraneous considerations that may ultimately undermine the confidence of

reasonable and right thinking citizen, in the justice delivery system.

The Honorable Supreme Court in it's own order dated April 12, 2004 (2004 SOL Case No. 295 Zahira Habibulla Shaikh and others v/s State of Gujarat and others) has given clearcut guidelines on what a criminal trial should be especially when it comes to mass violence when a single community is made a target of attack.

In this historic verdict that provides a background to the ongoing trials afoot in the state the apex court has observed that

"A criminal trial is a judicial examination of the issues in the case and its purpose is to arrive at a judgment on an issue as a fact or relevant facts which may lead to the discovery of the fact issue and obtain proof of such facts at which the prosecution and the accused have arrived by their pleadings; the controlling question being the guilt or innocence of the accused. Since the object is to mete out justice and to convict the guilty and protect the innocent, the trial should be a search for the truth and not a bout over technicalities, and must be conducted under such rules as will protect the innocent, and punish the guilty. The proof of charge which has to be beyond reasonable doubt must depend upon judicial evaluation of the totality of the evidence, oral and not by an isolated scrutiny." Further the apex court had observed that

"Failure to accord fair hearing either to the accused or the prosecution violates even minimum standards of due process of law. It is inherent in the concept of due process of law, that condemnation should be rendered only after the trial in which the hearing is a real one, not sham or a mere farce and pretence. Since the fair hearing requires an opportunity to preserve the process, it may be vitiated and violated by an overhasty stage-managed, tailored and partisan trial.

I" The fair trial for a criminal offence consists not only in technical observance of the frame and forms of law, but also in recognition and just application of its principles in substance, to find out the truth and prevent miscarriage of justice. "If one even cursorily glances through the records of the case, one gets a feeling that the justice delivery system was being taken for a ride and literally allowed to be abused, misused and mutilated by subterfuge. The investigation appears to be perfunctory and anything but impartial without any definite object of finding out the truth and bringing to book those who were responsible for the crime. The public prosecutor appears to have acted more as a defence counsel than one whose duty was to present the truth before the Court. The Court in turn appeared to be a silent spectator, mute to the manipulations and preferred to be indifferent to sacrilege being committed to justice. The role of the State Government also leaves much to be desired. One gets a feeling that there was really no seriousness in the State's approach in assailing the Trial Court's judgment. This is clearly indicated by the fact that the first memorandum of appeal filed was an apology for the grounds. A second

amendment was done, that too after this Court expressed its unhappiness over the perfunctory manner in which the appeal was presented and challenge made. That also was not the end of the matter. There was a subsequent petition for amendment. All this sadly reflects on the quality of determination exhibited by the State and the nature of seriousness shown to pursue the appeal. Criminal trials should not be reduced to be the mock trials or shadow boxing of fixed trials. Judicial Criminal Administration System must be kept clean and beyond the reach of whimsical political wills or agendas and properly insulated from discriminatory standards or yardsticks of the type prohibited by the mandate of the Constitution.

"Another aspect which throws considerable doubt about the bonafides of the State Government and its true colours is the veiled threat of legal action for changed statements and credibility of Zahira as a witness. It sounds more like a stand of the defence and not that of the prosecutor. Reading of the statements in this regard gives an impression as if in the eyes of the State Zahira is the accused who should be in the dock and not the persons who are made accused in the case. The State Government had filed application for acceptance of additional evidence primarily on the ground of what was stated in Zahira's affidavit to highlight the situation when her evidence and those of others were tendered before the trial court. It is,

therefore, not only unusual but also reveals the total lack of seriousness and creation of a façade in casting doubts about her credibility and indirect threat to stick to her statement before the trial court. The State Government's sympathies more for the accused than the victims become crystal clear when one looks at the State's stand that the ramifications of the transfer are serious insofar as "the accused" are concerned. The Statement is made by an officer of the State on affidavit based on his knowledge, and are purportedly based on records of the case. One wonders how he could know it and how the records of the case reveal that the counsel for Zahira made "cursory oral submissions at the end of the submissions" regarding transfer or that the consequential questions was "not permitted to be argued", which again is false, as noted above. We express our exhibition strong displeasure to such recklessness and lack of rectitude shown in filing the application with such false and make believe statements in abundance."

Further the apex court went even further in its order on the state government's attempt at revision was that even after suffering a body blow from the Hon Supreme Court, the attitude of the state of Gujarat appears to be reluctant to face the truth and assist the due process of law. Under these circumstances, we seriously apprehend that

similar callousness and deceitfulness will be shown the victims and affected parties if the public prosecutor is appointed by that very same state. State complicity during the carnage and even subsequent to the carnage is of such an extent that victims do not feel it safe to fearlessly depose in courts.

There have been several National as well as International Fact Finding Committee Reports conducted by highly placed individuals and organizations including retired judges of the Supreme Court who have talked about direct state complicity in the carnage and the discriminatory of the police, investigative agencies, bureaucracy and civil society. Though communal riots have taken place even in the past the same have never been accompanied to the degree it happened in Gujarat by the participation by the police and bureaucracy, involvement of political personnel, large scale mobilization of armed people and ineffectiveness of the judiciary. The shocking has been the whole scale most participation of the civil society and the fact that even about 16 months after the carnage till date an atmosphere of terror continues. Even the NHRC, has come to the conclusion that the atmosphere in Gujarat is not congenial for fair trials concerning the carnage cases to be conducted.

નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટે બેસ્ટ બેકરી કેસમાં ઉપરોક્ત ઓબ્જર્વેશન કરી સાક્ષીઓને તથા તમામ પક્ષકારોને સાચો ન્યાય મળી રહે તે ના.કોર્ટે લક્ષમાં લેવાનું છે. સદરહુ ગુલબર્ગ હત્યાકાંડ કેસ એક ગંભીર પ્રકારનો કેસ છે. જેમાં એક કોમે સામુહિક રીતે બીજી કોમ ઉપર હુમલો કરી ૬૯ માણસોને ધૃણાજનક રીતે હત્યા કરી નાંખેલ છે તેવા કેસમાં માત્ર તો.દારોને જ ન્યાય મળે અને પોતાના સ્વજનોને ગુમાવનાર સાહેદોને ન્યાય મેળવતા અટકાવવા કે એમની જુબાની વખતે તેમને ધમકાવવા કે જાહેરમાં તેમની જુબાનીઓની ટીકા ટીપ્પણી કરી નામદાર અદાલત જ્યારે કોઈ પુર્વગ્રહ રાખતી હોય ત્યારે ન્યાયના વિશાળ હીતમાં સદરહુ ટ્રાન્સફર કરવા ન્યાયના હીતમાં અત્યંત જરૂરી છે.

(૨૨) ૨૦૦૩ એસ.ઓ.એલ. કેસ નં. ૭૪૫માં ચીફ મીનીસ્ટર જયલલીતાના ટ્રાન્સફર કેસના જજમેન્ટમાં ઠરાવેલ છે કે....

"It is submitted that the 2nd Respondent being the Chief Minister of Tamil Nadu, the cases pending against her have to be entrusted to an independent agency. I submit that the police officers who are under the control of the State Government cannot be expected to prosecute the cases against the 2nd Respondent and others from punishment. Similarly the law officers appointed by the State Government also cannot be in charge of the cases pending against the 2nd Respondent and others.

"It is submitted that justice must not only by done but must be seen to be done. Free and fair trial being the foundation of criminal jurisprudence. There is prevalent apprehension in the mind of the public at large that the trial is neither free nor fair with the present prosecutor appointed by the State Government conducting the trial in a manner where frequently the prosecution witnesses turn hostile especially during cross examination. Recalling most of the witnesses for the purpose of cross examination after the appointment of the Prosecutor chosen by the 2nd Respondent Government and after a lapse of several months itself creates a strong likelihood of official bias in the conduct of prosecution when the Chief Minister of the state is the first accused."

"As revealed from the aforesaid recited facts, great prejudice appear to have been caused to the prosecution which could culminate in grave miscarriage of justice. The witnesses who had been examined and cross-examined earlier should on such a flimsy ground never have been recalled for cross-examination. The fact that it is done after the second respondent assumed the power as the Chief Minister of the State and the public prosecutor appointed by her government did not oppose and or give consent to application for recall of witnesses is indicative of how judicial process is being subverted. The public prosecutor not resorting to Section 154 of the Indian Evidence Act nor making any application to take action in perjury taken against the witnesses also indicate that trial is not proceeding fairly. It was the duty of the public prosecutor to have first strenuously opposed any application for recall and in any event to have confronted witnesses with their statements recorded under Section 161 of their examination-in-chief. Cr.P.C. and attempt has been made to elicit or find out whether witnesses were resiling because they are now under pressure to do so. It does appear that the new public prosecutor is hand in glove with the accused thereby creating a reasonable apprehension of likelihood of failure of justice in the minds of the public at large. There is strong indication that the process of justice is being subverted.

"Free and fair trial in sine qua non of Article 21 of the Constitution. It is trite law that justice should not only be done but it should be seen to have been done. If the criminal trial is not free and fair and not free from bias, judicial fairness and the criminal justice system would be at stake shaking the confidence of the public in the system and woe would be the rule of law. It is important to note that in such a case the question is not whether the petitioner is actually biases but the question is not whether the petitioner is actually biased but the question is whether the circumstances are such taht there is a reasonable apprehension in the mind of the petitioner. In the

present case, the circumstances as recited above are such as to create reasonable apprehension in the minds of the public at large in general and the petitioner in particular that there is every likelihood of failure of justice.

(૨૩) એ.આઈ.આ૨. ૧૯૮૭ (સુ.કો.)ના પા.નં. ૧૩૨૧માં ઠરાવેલ છે કે

"Ends of justice are not satisfied only when the accused in a criminal case is acquitted. The Community acting through the State and the Police Prosecutor is also entitled to justice. The cause of the community deserves equal treatment in the hands of the Court in discharge of its judicial function."

(૨૪) ૧૯૬૬(૨) એસ.સી.આ૨. પા.નં. ૬૭૮ના જજમેન્ટમાં પા.નં. ૬૮૬ પ૨ ના. સુ.કો. એ ઓબઝર્વ કરેલ છે કે :

"A case is transferred is there is a reasonable apprehension on the part of a party to a case that justice will not done. A petitioner is not required to demonstrate that justice will inevitably fail. He is entitled to a transfer if he shows circumstances from which it can be inferred that the entertains an apprehension and that it is reasonable in the circumstances alleged. It is one of the principles of the administration of justice that justice should not only be done but it should be seen to be done. However, a mere allegation that there is apprehension that justice will not be done in a given case does not suffice. The Court has further to see whether the apprehension is reasonable or not. To judge of the reasonableness of the apprehensions the State of the mind of the person who entertains the apprehensions is no doubt relevant but that is not all. The apprehension must not only be entertained but must appear to the Court to be a reasonable apprehension."

(૨૫) ૧૯૭૯ (૪) એસ.સી.સી. પા.નં. ૧૬૭ના જજમેન્ટમાં પેરા નં.૨ માં ના. સુ.કો. એ એવું ઓબઝર્વ કરેલ છે કે

"Assurance of a fair trial is the first imperative of the dispensation of justice and the central criterion for the court to consider when a for transfer is made motion is hypersensitivity or relative convenience of a party or easy availability of legal services or like minigrievances. Something more substantial, more compelling, more imperiling, from the point of point of view of public justice and its attendant environment, is necessity if the Court is to exercise its power of transfer. This is the cardinal principle although the circumstances may be myriad and vary from case to case. We have to test the petitioner's grounds on this touchstone bearing in mind the rule that normally the complainant has the right to choose any court having jurisdiction and the accused cannot dictate where the case against him should be tried. Even so, the process of justice should not harass the parties and from the angle the court may weight the circumstances.

 $(ર \varepsilon)$ ૨૦૦૦ (ε) એસ.સી.સી. પા.નં. ૨૦૪ના જજમેન્ટમાં પેરા નં.૭માં ઓબઝર્વ કરેલ છે કે :

"The purpose of the criminal trial is to dispense fair and impartial justice uninfluenced by extraneous considerations. When it is shown that public confidence in the fairness of a trial would be seriously undermined, any party can seek the transfer of a case within the State under Section 407 and anywhere in the country under Section 406 Cr.P.C. The apprehension of not getting a fair and impartial inquiry or trial is required to be reasonable and not imaginary, based upon conjectures and surmises. If it appears that the dispensation of criminal justice is not possible impartially and objectively and without any bias, before any court or even at any place, the appropriate court may, transfer the case to another court where it feels that holding of fair and proper trial is conducive. No universal or hard and fast rules can be prescribed for deciding a transfer petition which has always to be decided on the basis of the facts of each case. Convenience of the parties including the witnesses to be produced at the trial is also a relevant consideration for deciding the transfer petition. The convenience of parties does not necessarily mean the convenience of the petitioners alone who

approached the court on misconceived notions of apprehension. Convenience for the purposes of transfer means the convenience of the prosecution, other accused, the witnesses and the larger interest of the society."

(૨૭) ૨૦૦૩ એસ.ઓ.એલ. ૭૪૫ કે.અનબાઝગબન વિ. ધ સુપ્રિ. ઓફ પોલીસના જજમેન્ટમાં પા.નં.૨૨ અને ૨૩ સુ.કોર્ટેં ઠરાવેલ છે કે

" 22. On examination the facts of this case, as adumbrated above, on the touchstone of the decisions of this Court, as referred to above, the petitioner has made out a case that the public confidence in the fairness of trial is being seriously undermind. As revealed from the aforesaid recited facts, great prejudice appear to have been caused to the prosecution which could culminate in grave miscarriage of justice. The witnesses who had been examined and crossexamined earlier should on such a flimsy ground never have been recalled for cross-examination. The fact that it is done after the second respondent assumed the power as the Chief Minister of the State and the public prosecutor appointed by her government did not oppose and or give consent to application for recall of witnesses is indicative of how judicial process is being subverted. The public prosecutor not resorting to Section 154 of the Indian Evidence Act nor making application to take action in perjury taken against

the witnesses also indicate that trial is not proceeding fairly. It was the duty of the public prosecutor to have first strenuously opposed any application for recall and in any event to have with their confronted witnesses statements recorded under Section 161 of Cr.P.C. and their examination-in-chief. No attempt has been made to elicit or find out whether witnesses were resiling because they are now under pressure to do so. It does appear that the new public prosecutor is hand in glove with the accused thereby creating a reasonable apprehension of likelihood of failure of justice in the minds of the public at large. There is strong indication that the process of justice is being subverted.

23. Free and fair trial in sine qua non of Article 21 of the Constitution. It is trite law that justice should not only be done but it should be seen to have been done. If the criminal trial is not free and fair and not free from bias, judicial fairness and the criminal justice system would be at stake shaking the confidence of the public in the system and woe would be the rule of law. It is important to note that in such a case the question is not whether the petitioner is actually biases but the question is not whether the petitioner is actually biased but the question is whether the circumstances are such taht there is a reasonable apprehension in the mind of the petitioner. In the

present case, the circumstances as recited above are such as to create reasonable apprehension in the minds of the public at large in general and the petitioner in particular that there is every likelihood of failure of justice."

ઉપર જણાવેલ કારણો તથા ના.કોર્ટ સમક્ષની સુનાવણી વખતે અમો અરજદારોના એડવોકેટ વધુ કારણો રજુ કરશે.

- (૨૮) અમો અરજદાર સાહેદોનું અરજ છે કે અમો અરજદાર સાહેદોએ ન્યાય મેળવવા માટે ના. સુપ્રિમ કોર્ટ સમક્ષ અરજીઓ એફીડેવીટ કરેલી ને તે આધારે ના. સુપ્રિમ કોર્ટે તા.૨૬/૦૩/૦૮ના રોજ સ્પેશ્યલ ઈનવેસ્ટીગેશન ટીમની રચના કરી અને ના. સૃપ્રિમ કોર્ટે સદર ગુલબર્ગ તથા અન્ય કેસો પર સુપ્રિમ કોર્ટનું મોનીટરીંગ રાખવાનું ને દર ત્રણ મહીને રીપોર્ટ કરવાનો ઓર્ડર કરેલો છે અને આ કામે અને ૨૦૦૯ની સાલમાં ક્રીમીનલ પરચુરણ અરજી ૧૯૮૧૬/૨૦૦૯ ના. સુ.કો.માં દાખલ કરેલી છે ને તેમાં સીટના ઓફીસર પાવરફુલ તોહમતદારોને પ્રોટેકટ કરે છે અને જેમાં ના. સ.કો. પોલીસ ઓફીસરોના વર્તનની ટીકા પણ કરેલી છે. અમો અરજદાર સાહેદોએ સીટને અરજી કરી રાહુલ શર્માને સાક્ષી બનાવવા માટે અરજી આપેલ છે. જે બાબતે પણ કોઈ કાર્યવાહી થતી નથી. અને એ માટે ના.સુ.કો.માં પણ સીટને રીકન્સ્ટીટયુટ કરવાની અરજી હાલમાં સુ.માં પેન્ડીંગ છે અને તે રીતે ના. સુ.કો. મોનીટરીંગ રાખી આ કામે ફેર ટ્રાયલ આપવામાં આવે તેવી પણ અપેક્ષા રાખી છે?
- (૨૯) સદરહુ ના.કોર્ટને અરજ કરી દાદ માંગવાની કે,...
  - (અ) સે.કેસ નં. ૧૫૨/૦૨ તથા તેને સંલગ્ન અન્ય સેસન્સ કેસોના તમામ રેકર્ડ અને પ્રોસીડીંગ નામદાર સેસન્સ જજશ્રી બી.યુ. જોષી સાહેબની કોર્ટમાંથી અન્ય કોઈ એડીસ્નલ સીટી

સેસન્સ જજ સાહેબની કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવાનો હુકમ કરવા મહેરબાની કરશોજી.

- (બ) સે.કેસ નં. ૧૫૨/૦૨ તથા અન્ય સંલગ્ન કેસો નામદાર સેસન્સ જજશ્રી બી.યુ. જોષી સાહેબની કોર્ટમાંથી પરત લેવાનો હુકમ કરી અન્ય સેસન્સ કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવા હુકમ કરવા મહેરબાની કરશોજી.
- (ક) સદરહુ ટ્રાન્સફર અરજીના અંતીમ ચુકાદા સુધી એડી. સે. કોર્ટ નં.૧૨ શ્રી બી.યુ. જોષી સાહેબની કોર્ટમાં સે.કે. નં. ૧૫૨/૦૨ તથા તેને સંલગ્ન કેસોની સુનાવણી સ્થગિત કરવા હુકમ કરશોજી.
- (ડ) આપ ના.કોર્ટને યોગ્ય લાગે તેવા અન્ય હરકોઈ હુકમો અમો અરજદાર સાહેદોના લાભમાં ફરવાવશોજી.
- (૩૦) આ અગાઉ આપ ના.કોર્ટમાં અન્ય પ્રકારની અરજી કરેલ નથી કે ના. હાઈકોર્ટમાં આવી કોઈ અરજી પેન્ડીંગ નથી.
- (૩૧) આ સાથે અમો અરજદાર સાહેદોની સહીવાળુ વકીલપત્ર તથા દસ્તાવેજી પુરાવાનું લીસ્ટ સામેલ છે તથા વચગાળાની મનાઈ અરજી સામેલ છે.

	***************************************	
અમદાવાદ		
rll.		9. —————
		₹. ————
		з. ————
		8. ————
		પ. —————
		ε. ————
		9. ——————